[illegible] - De Babrii Mythiambis - 1847.

Zu

den Schul-Feierlichkeiten,

welche in

dem Königlichen

Friedrich-Wilhelms-Gymnasium,

Montag, den 27. September d. J.,

Statt finden werden,

ladet ehrerbietigst ein

der

Director Ranke.

Inhalt:

Berlin, 1847.
Gedruckt bei A. W. Hayn.

DE BABRII MYTHIAMBIS

Ad Babrium cognoscendum, quem 'unum de postremis bonae notae scriptoribus' esse Bentleius censuit, cum paucissima eaque incerta et ambigua aliorum conferant testimonia, nunc quidem in iis potissimum rebus acquiescendum est, quae vulgatis ipsius Babrii nomine scriptis contineantur. Neque vero scriptorum omnium illorum una vel simplex fides est. non superstite enim iusto opere et incognito auctoris consilio celebrari laudarique coeperant mythiambi sive, quod usu venit frequentius, choliambi Babriani undecunque partim conquisiti partim reficti vel etiam conficti. Etenim ne confingendi quidem negotium cessavit, postquam Thomas Tyrwhittus, qua erat doctrina et investigandi solertia, Babrii choliambos ex Aesopi fabulis refingi posse ostendit? Est autem metri eius ea natura, ut, istud si agas, satis multas sis apud omnis generis scriptores inventurus sententias, quae aliquam imitantes apologorum speciem, admissa praesertim vel lenissima quaque mutatione, facile concedant in legem choliamborum. Hinc est, quod ante nostram memoriam fabulae Babrianae maximam partem fragmentorum titulo venierunt. Aliquot demum abhinc annis Fors Fortuna ita nobis consultum voluit, ut ipse auctor quid sibi consilii in mythiamborum genere condendo proposuerit, plenius certiusque aut cognosci aut coniectura effici liceret. Rem paucis absolvam.

Ante septennium fere Abelus Villemain publicae in Gallia institutioni praefectus Menoiden Menan hominem genere Graecum literarumque haud mediocriter gnarum in Graeciam miserat 'codices manu scriptos investigaturum antiquitate insignes et integritate, ineditos praesertim, quos nomen auctoris commendaret aut aetas aut argumentum'. Is ergo in bibliotheca Sanctae Laurae montis Atho codicem invenit non solum temporis iniuria sed etiam incuria hominum a conspectu paene oblitescentem, qui praeter alia scripta nonnulla

Babrii mythiambos continet numero centum viginti tres, κατὰ στοιχεῖον dispositos praetereaque duo prooemia, alterum a principio, alterum quo loco litera μ incipit positum, quorum in hac scriptione praecipua habebitur ratio.

Huius inventi apographum effinxit Menas, quamquam non ea, ut videtur, qua par fuit, diligentia negotio illo perfunctus. Nolo hoc a me ita dictum videri, quasi aut omnino fidem illi derogare aut operam eius in malam suspicionem vocare sustinuerim, sed interest non nihil inter rei subiectae veritatem et probum hominis consilium, quo decipi possis salva auctoris probitate, quod ne accidat, quantum fieri potest, providendum est. Nam quae literis consignata sunt, recte dici possunt quodammodo ortum debere oculis, manibus, auribus, quarum partium ministerio quae nata sunt sive suscepta, ad ea ponderanda ac propaganda non minus temporis mora opus est quam ingenio et doctrina, scilicet 'velocitas procurrit in facinus', quam tulit sententiam Palladius in simili causa. Erat autem, ut ipse fatetur auctor apographi, non multum temporis concessum ad codicem exscribendum, in quo non deessent vocabula tam obliterata, ut divinandi operam desiderarent.

Properatum igitur hoc apographum primus edidit Boissonadus anno 1844, sed edidit infaustae obsecutus festinationi. Est sane ubi festinatio aliquam habeat excusationem, sed in prima editione adornanda perinde atque in examinandis et describendis codicibus prisca manu exaratis, si festinaveris, neque veniae neque excusationi locus est. Haec editio gallica gallico ornatu et pretio insignis cum principis debeat honore censeri, nostris tamen hominibus probari non potuit. cum magno igitur Babrii emolumento evenit, ut continuo apud Germanos principum in omni literarum genere virorum studia ad augendum exornandumque renascentem iambographum illum concitarentur. Viri tutelares exstiterunt I Bekkerus C Lachmannus G Hermannus A Meinekius alii.[1] A quibus quidem qui cognoverit patrocinium fuisse susceptum illud, is nimirum intelliget, quid sit, cur abstineatur hoc loco a laudandi consilio. neque enim cuilibet concessum est magnos viros laudare. sed hoc fieri licet, ut qua par est modestia dispicias, sicubi forte Babriana illi ipso auctore videantur effecisse praestantiora, in quo ipsorum placitis obtemperabis virtutem adeo, si sit damnosa, recusantium. licet etiam paucis indicare, quid negotii cura emendandi illa exegerit.

Babrii mythiambi hanc tulerunt sortis iniquitatem, ut ab ipso ortu maligna vel aemulatorum vel imitatorum manu exciperentur, ut aliquanto post primam editionem quasi curis secundis vindicandi ab alieno ornatu viderentur, qua re non improbabile est accidisse, ut primis iam temporibus, qui Babrii essent et qui ad Babrii exemplum conformati, dubitaretur. Quae deinde aucta dubitatio est, cum col-

1) Babrii fabulae Aesopeae C Lachmannus et amici emendarunt. Berol. 1845.

ligi coeperunt et in ordines redigi pro suo cuiusque ingenio et consilio, si modo dici possunt dubitasse, qui omnia sibi aliisque licere in vacuam possessionem arbitrarentur. Universo enim apologorum generi quasi fato quodam videtur constitutum fuisse, ut pro temporum rationibus hominumque usibus neglecto auctoris consilio diversas induere formas ordinesque varios sequi cogerentur. Talium collectionum uni alicui deberi videtur codex Athous. Is codex manifestissima prodit vestigia librarii, cuius aegre statuas utrum negligentia an inscitia maior perniciosiorque evaserit. Sed ne hoc quidem, qualis est, codice ipso uti licuit editoribus. apographi enim fides quam sit dubia, supra indicatum est. Hinc imposita illis fuit necessitas, ut in dispescendi, refingendi, transponendi, denique mutandi officio plus a se passim impetrarent, quam ipsi fortasse admissuri fuissent in aliis scriptoribus iustisque instructi praesidiis. Neque ad singula tantummodo vocabula singulasque dicendi formulas, sed magis etiam opera illa ad eam pertinebat deliberationem, qua contextae orationis partes ad quandam spuria a genuinis dignoscendi legem exiguntur.

Haec igitur Babriani operis constitutio magna ex parte quasi vicaria est neque spes deficit futurum esse, ut aliquando integrior ex aliquo librorum thesauro Babrius in lucem edatur. Quam spem cave dicas inanem. Nam septuaginta fere abhinc annos Tyrwhittus non dubitarat in hunc modum vaticinari: 'Observationes etiam nonnullas adiiciam de collectionibus fabularum tam editis quam ineditis eo maxime consilio, ut spem meam eruditis approbem, multo plura operis Babriani fragmenta in lucem protrahi posse ex codicibus mss. per varias Europae bibliothecas putrescentibus'. At codex Athous etiam laetiora spondet.

Iam vero aggrediendum est, quod propositum nobis diximus, ut duo prooemia illa primum emendemus, passim receptis, quae editores novissimi coniectura probabili effecerunt,[1]) deinde exponere conemur, quae aut doceant nos illa de auctoris consilio aut docere posse videantur. Quo autem facilius ipsi possent legentes emendatum a mendoso dignoscere, exemplum exemplo conferre statuimus.

Prooemium primum

mendosum	emendatum
Γενεὴ δικαίων ἦν τὸ πρῶτον ἀνθρώπων,	*Γενεὴ δικαίων ἦν τὸ πρῶτον ἀνθρώπων*
ὦ Βράγχε τέκνον, ἣν καλοῦσι χρυσείην·	*ὦ Βράγχε τέκνον, ἣν καλοῦσι χρυσείην·*
τρίτη δ' ἀπ' αὐτῶν τῆς ἐγενήθη χαλκείη,	*ἔφυεν' ἐκ γῆς πάντα μηδὲν αἰτούσης,*
μεθ' ἣν γενέσθαι φασι θείαν ἡρώων·	*θνητῶν δ' ὑπῆρχε καὶ θεῶν ἑταιρείη·*

1) Reliquas quoque lectiones adiiciendas duxi, quae essent commentarii instar. Quorum in his nomina virorum occurrent, scripturae compendiis signabuntur: A = apographum, B = Boissonadus, Br = Baiterus, D = Duebnerus, H = Hermannus, L = Lachmannus, M = Meinekius, Sch = Schneidewinus, S = Sauppius, c = coniectura.

μέμπτη σιδηρᾶ ῥίζα καὶ γένος χεῖρον.
ἐπὶ τῆς δε . . σῆς καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζῴων
φωνὴν ἔναρθρον εἶχε καὶ λόγους ᾔδει·
ἀγοραὶ δὲ τούτων ἦσαν ἐν μέσαις ὕλαις·
ἐλάλει δὲ πέτρα καὶ τὰ φύλλα τῆς πεύκης·
ἐλάλει δὲ πόντιος ἰχθύς, Βράγχε, νηὶ καὶ ναύτῃ
στρουθοὶ δὲ συνετὰ πρὸς γεωργοὺς ὡμίλουν·
ἐφύετ' ἐκ γῆς πάντα μηδὲν αἰτούσης·
θνητῶν δ' ὑπῆρχε καὶ θεῶν ἑταιρείη·
μάθοις δ' ἂν οὕτω ταῦτ' ἔχοντα καὶ γνοίης
ἐκ τοῦ σοφοῦ γέροντος ἡμῶν Αἰσώπου
μύθους φράσαντος τῆς ἐλευθέρας μούσης·
ὧν νῦν ἕκαστον ἂν θείης ἐμῇ μνήμῃ,
μελισταγές σοι νῷ τὸ κηρίον θήσω
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλα θηλᾶσαι.

τρίτη δ' ἀπ' αὐτῶν τις ἐγενήθη χαλκείη,
μεθ' ἣν γενέσθαι φασὶ θείαν ἡρώων·
πέμπτης σιδηρᾶ ῥίζα καὶ γένος χεῖρον·
ἐπὶ τῆς δ' ἐπεξῆς καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζῴων
φωνὴν ἔναρθρον εἶχε καὶ λόγους ᾔδει·
ἀγοραὶ δὲ τούτων ἦσαν ἐν μέσαις ὕλαις·
ἐλάλει δὲ πέτρα καὶ τὰ φύλλα τῆς πεύκης·
ἐλάλει δὲ θυννὶς ἄγχι νηὶ καὶ ναύτῃ·
στρουθοὶ δὲ συνετὰ πρὸς γεωργοὺς ὡμίλουν.
μάθοις δ' ἂν οὕτω ταῦτ' ἔχοντα καὶ γνοίης
ἐκ τοῦ σοφοῦ γέροντος ἡμῶν Αἰσώπου
μύθους φράσαντος τῆς ἐλευθέρας μούσης.
ὡς νῦν ἕκαστ' ἂν ἐνθείης ἐμῇ μνήμῃ,
μελισταγές σου νῷ τὸ κηρίον θήσω
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλα θηλύνας.

Huius prooemii eam esse conditionem, ut partes complures indigeant emendatione, manifesto apparet. Omittimus leviora, qualia vs. 4 *γενέσθαί φασι* et vs. 5 *μεμπτή*, ubi de scitissima Lachmanni coniectura neque res neque usus sermonis dubitare sinit. iam a gravioribus ordiendum est.

Ac primum quidem versus 12 et 13 nescio quo casu in locum transiecti sunt, quo tolerari non possunt. Illo enim, quod postremum posuerat auctor, ferreo saeculo neque res nascuntur e terra nihil poscente nec iam inter deos ipsosque mortales prisca illa familiaritas intercedit. Hae res cadunt in tempora illa, quibus [Ovid. Met. 1, 101. 107. 149]

ipsa quoque immunis rastroque intacta nec ullis
saucia vomeribus per se dabat omnia tellus

et

ver erat aeternum placidique tepentibus auris
mulcebant Zephyri natos sine semine flores

necdum

victa iacet Pietas et virgo caede madentes
ultima coelestum terras Astraea reliquit.

Ad haec nihil proditum eius generis est a Babrio in iis quidem mythiambis, quibus hoc loco praefantem legimus. Ubi enim deorum utitur personis, non dogma sequitur, sed usum fabularem, quo nostri quoque poetae deos fingunt actu conspi-

cuos. nec debent huc referri *μῦθοι Αἰσώπειοι*, quales Nicostratus composuisse perhibetur. Cfr. Schol. ad Hermog. p. 415 ed. Ald.

Quae cum ita sint, versus illi revocandi sunt in sedem ab initio tertiam et quartam, quae ipsis debentur re flagitante. Sed hunc quoque ordinem sequenti versus quintus amissam aliquam videtur partem arguere. Patet enim ab aureo saeculo praefantem nullo argentei indicio transire ad aeneum, quae res notam sane habet inconcinnitatis, sed ita tamen, ut aut tollendae aut elevandae triplex quaedam ratio suppetat. Primum enim videri potest opus esse emendandi periculo, quo in genere apographi prave scriptum *τῆς*, unde *τις* elicuerunt, eo ducit, ut proclive sit ex *αὐτῶν τῆς* refingere *ἀργυρῆς*. De metrica huius loci ratione dubitari posse videtur, sed causa nondum confecta est. ubi enim de hoc potissimum choliamborum corpore ab omni parte quod factum est, plene constiterit, tum demum tutius arbitror ferri licebit de eo genere sententiam. Quamquam hoc ipsum *ἀργυρῆς* pro depravationis indicio haberi debet, ut, sequente altera quadam leni mutatione, legendum videatur

τρίτη δ' ἀπ' ἀργύρου γενέθλη χαλκείη.

Haec scriptura praeter reductam argenteam aetatem id quoque habere commendationis videtur, quod sic quidem proximum *γενέσθαι* a quadam vicinitatis molestia liberatur. Atque *ἀργύρου γενέθλην* facile poterat iambographus transferre ex Homerica locutione [Il. 2, 857] eamque in eum modum resolvere, quo soluta legitur. Neque *ἀπὸ* impedimento est, sequitur enim formulas, qualis est apud Herodotum 17, 129 *ἀπὸ δείπνου γενέσθαι* 'ab ipsa coena', vel Hippocratea illa *ἀπὸ τοῦ σιτίου πίνειν* 'ab ipso cibi usu bibere'. Ceterum quae hoc commento efficitur brevitas dictorum, duas illas quae hanc excipiunt aetates consideranti non poterit esse offensioni. Sed tamen atrocius si cui videatur hoc remedium ob causam metricam, altera iniri ratio potest quam, si recte memini, novissimi quique emendatores amplexi sunt. Statuerunt enim unum alterumve versum excidisse inter illos, qui auream aeneamque referunt aetatem. Ac potest sane id eodem casu illo factum videri, quo probabile est versus modo revocatos sedibus suis cessisse. Verumtamen subit tertio loco, ut sine emendatione aut cladis suspicione ita removeas illam sive difficultatem sive dubitationem, ut ponas, hoc sibi indulsisse Babrium, ut ex antiquiore orientalium computatione duas aetates, secundam et tertiam, hoc est argenteam et aeneam tanquam coaevas unius nomine complecteretur. Id quo iure facturus fuerit, cognosci licet ex illis, quae Goettlingius exposuit ad Hesiodi OD 109, doctissimam secutus Buttmanni disputationem. Non omnino immunem fuisse Babrium eius discriminis, quodammodo testatur initium alterius prooemii. Neque illud morabitur conciliantem, quod *αὐτὰ* sic quidem positum sit pro *ἐκεῖνα*. posse enim illam subesse vim, non est cur exemplis demonstretur. Hanc igitur qui acceperit opinationem, eius erit fere

interpretatio: 'iam vero, quae tertia ab aurei saeculi rerum conditione vocari consuevit, nata est aenea'.

Multum porro negotii exhibuit lacuna, quae est vs. 6. *δὲ . . σῆς*] *χρυσῆς* D. *θ' ἐπίσῃς* L. *θ' ἑπεξῆς* c.

Dubnerianam coniecturam vere auream dixerunt Turicenses,[1]) ipso fortasse vocabulo invitati, quibus tamen ego ut assentiar adduci non possum. Multo verius certe, id quod auro est pretiosius, doctissimum Lachmanni commentum dici meretur. Nam *χρυσῆς* non solum Babrii consilio, sed ipsi adeo rei refragatur. Neque enim aurea, sed, ut ita dicam, Aesopea aetate e fabulonis iudicio post humanam indolem reliquis quoque animantibus atque aliis etiam rebus potestas loquendi poetarum ingenio conciliata est. Unde apparet aptius illud effici Lachmanni emendatione: 'hac vero [ferrea aetate], ex aequo reliqua quoque animantia vocem articulatam sortita sunt', hoc est, non solum homines loquendi facultate praediti erant, sed etiam reliqua animalia ratione carentia. Nihilominus in eo perstandum videbatur, quod conieceram ante cognitam illam lectionem. Leve est, quo haec nititur coniectura, sed est tamen aliquid debentque minima quaeque defendi, ubi in iudicandi discrimen venitur. Igitur utrobique cogitatione repetendum est, quod verbis expressum non est. id est autem tale quid: hominum ea est natura, ut voce articulata utantur. id autem aliquanto facilius, ut videtur, ad *καὶ* quam ad *ἐπίσῃς* repetitur. Ionicam formam ut praeferrem, metri ratio suadebat, quia vis aspirantis nonnihil impedit. Cfr. Tzetz. ad Lycophr. 424.

Qui decimus in apographo versus est, in depravatissimis est: *ἐλάλει δὲ πόντιος ἰχθὺς νηὶ καὶ ναύτῃ* 'vir d' [?]. *καὶ πόντιος ἰχθύς, Βράγχε, νηὶ καὶ ναύτῃ*. B. [sed excudi iussit *ἐλάλει δὲ δέλφις, Βράγχε, νηὶ καὶ ναύτῃ·* voluit etiam *ταύτῃ*]· *ἐλάλει δὲ πόντος, Βράγχε νηὶ καὶ ναύτῃ* S. *Βράγχε, πόντιος ἰχθὺς νηίτῃ* Ahrens. *ἐλάλει δὲ πόντος, Βράγχε, νηὶ καὶ ναύτῃ* H L M. *ἐλάλει δὲ θυννὶς ἄγχι νηὶ καὶ ναύτῃ* c.

Ne mirum videatur, quod *πόντος* placuit compluribus, patrocinio est fabula 71, ubi mare sermocinatur cum rustico

ἤκουσε δ' ἡ θάλασσα καὶ γυναικείην
λαβοῦσα φωνὴν εἶπε.

Sed omnes illae lectiones non satisfaciunt propterea, quod non docent, quo pacto *πόντιος ἰχθὺς* illatus videri possit. Dicam quod sentio: coniecturae, quam proposui, has habeo rationes. *θυννὶς* nomen piscis valde celebratum poetis aptissimum videri iambographo poterat ex iis, quae enarravit Athenaeus VII 67. Sed librarius aliquis male doctus dubitari posse existimabat, *θυννὶς* porcus marinus sit an pisciculus. poterat idem meminisse scriptum de thynnis a Strabone III p. 215: *εἶναι*

---

1) Babrii fabulae iambicae, ed. Orellius et Baiterus. Turici 1845.

παραθαλάττιον τὸ ζῷον τοῦτο, sive ut maluit Casaubonus *θαλάττιον*. Inde pro interpretamento apposuit *πόντιος ἰχθύς*, ne quid de suo scilicet invidisse videretur. *θυννὶς* deinde et *ἰχθὺς* alteri cuidam oscitabundo sonum reddebat satis similem; ut omisso nomine genuino simpliciter scriberet *πόντιος ἰχθύς*. Neque *ἄγχι* inepte Babrius posuit, qui meminisset scriptum ab Athenaeo VI 63: *καὶ ἕως μὲν ἂν ἔχῃ μικρὰ κνήματα, δυσάλωτος, ὅταν δὲ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται* et 64 [Aristotele auctore] *καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσιν*. Ut autem ex *ἄγχι Βράγχε* effingerent librarii, scripturae compendia nescio quae suadere facile potuerunt. Qui postea *Βράγχε* propagarunt, non satis videntur expendisse, quod iteratum nomen Branchi non tam mentem quam sensum legentis offendat. Ceterum recte iam Boissonadus persenserat, iterato nomine non indigere sententiam et *πόντιον ἰχθὺν* glossematis instar pro nomine piscis alicuius irrepsisse in contextam orationem, sed eo tamen deceptus, quod delphinum maluit quam thynnulam recipere. Vs. 11 *γεωργοὺς*] *γεωργὸν* L.

Non minus laboris est in extrema prooemii parte. Molestum fateor non minus scribenti quam legenti crebrius eadem verba iterari tum scriptione tum lectione. sed eam vim vindico probationis, quae posita est in usu oculorum, ut, quae per partes excussa loco distant, uno quasi conspectu relegas. iniquum praeterea est vel minimas res emendantium tacendo obscurare. Itaque partim ob hanc rem, partim, ut negotio singula redarguendi etiam molestiore supersedere liceret, contextas subiicere varias lectiones non dubitavi.

A *ὧν νῦν ἕκαστον ἂν θείης ἐμῇ μνήμῃ*
μελισταγές σοι νῷ τὸ κηρίον θήσω
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλα θηλᾶσαι

c *ὡς νῦν ἕκαστ' ἂν ἐνθείης ἐμῇ μνήμῃ,*
μελισταγές σου νῷ τὸ κηρίον θήσω
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλα θηλύνας.

D *ὧν νῦν ἕκαστον ἂν ἵνα τιθῇς ἐν τῇ μνήμῃ,*
μελισταγές σοι, λῷστε, κηρίον θήσω,
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλ' ἀφηδύνας.

L *ὧν νῦν ἕκαστον, ἂν θέλῃς, ἐνὶ μνήμῃ*
μελισταγές σοι νῶντι κηρίον θήσω,
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλα θηλύνας.

B *ὡς νῦν ἕκαστον ἂν θείης ἐν τῇ μνήμῃ.* Menas proposuerat *ἐν τεῇ μνήμῃ.*

B pro *θηλᾶσαι* maluit *θηλάσσαι*, deinde idem cogitavit de *μαλθάσσειν* et *θηλῦναι.*

S. *ὧν νῦν ἕκαστον ὄφρα θείης ἐν μνήμῃ* | *μελισταγὲς σῷ νῷ.* idem *ὄφρα θῇς ἐν τῇ μνήμῃ,*

Iam primum *ὧν ἕκαστον*, quod plerisque omnibus probatum fuit excepto Boissonado, ideo vix potest ferri, quod praefantis consilio adversari videtur. Neque enim potuit neque voluit Babrius cunctas Aesopi fabulas versibus concinnare, sed delectum molitur, qualem sive casus intulerit sive eius opera, cuius se commodo profitetur illas expositurum. Ad hanc rem ea dicendi ratio requiritur, qua aut incertum rei eventum aut fortuitam aliquam successionem enunciamus. cui rationi *ὡς* respondet a Boissonado repositum. Sed ne sic quidem apographi oratio constat. corruptionis origo latet in *ἕκαστον*, quod homo aliquis suo obtemperans ingenio ad ipsos *μύθους* retulit. Atqui scriptum haud dubie fuit a Babrio *ἕκαστ' ἄν*. Sunt

autem ἕκαστα argumenta illa, quae indicantur verbis μάθοις δ' ἂν οὕτω ταῦτ' ἔχοντα, quibus verbis non solum loquendi illa potestas brutis quoque et aliis rebus concessa involvitur, sed etiam omnis sapientia ac civilis prudentia, quae arte illa sive materia fabulari exponitur. Quod sequitur ἂν in ἐν transformatum coniungi debet cum θείης, ut sit ἐνθείης. Hoc autem ἐνθεῖναί τι μνήμῃ quid sit, docere possunt, qualia sunt ἐνθέσθαι θυμῷ seu φρενί, comparato usu, qui est apud Aristophanem Eq. 717: τῷ μὲν ὀλίγον ἐνταθείς. Ex his similibusque effeceris: rem inducere in memoriam sive memoriae subiicere, rei memoriam excitare. Iam de metro dubitanti satisfecisse sibi videbatur editor Parisinus allatis aliquot exemplis, velut f. 27, 7 τοιοῦτον ◡ – ◡. 97, 2 προςποιηθεὶς – ◡ – –. 103, 5 προςποιητά – ◡ – ◡. Poterat idem facilem huius licentiae excusationem adiicere. Etenim diphthongorum οι et ει pars posterior eiusdem vocis vocali praevia capax est proclinationis, qua mitti potest etiam cum sequente ita ut, metro postulante, ἐνθείης quantitate nihil, pronunciatione non multum differat ab ἐνθεης, ipso ι praesonante literae sequenti. Eadem lege continetur, quod de mensura nominis Ἀθηναίων ex Atticorum exemplo comicorum Meinekius monuit ad Scymnum Chium p. 57.

Qui sequitur versus, et ipse mendo foedatus est. Nam quod editum apographo est σοι νῷ, cum plerisque improbetur, tuendo vix locum fecerit, quamquam non deesse omnino videtur, quo utcunque muniatur. Iam vero medicinam quaerenti illud potissimum agendum est, ut scriptura vulgata cum dicentis consilio recte concilietur. Lachmanni emendatio ut reliquis est lectior, ita magnam habet a literarum figuris commendationem tollitque dubitationem, si qua est de articulo τό. Verum eadem tamen hoc parit incommodi, quod cumulandi notione illum, cui scripsisse putandus est Babrius, non discipulum sive lecturum fabulas aliquem videatur effecisse, sed fabularum coactorem, ipsi haud dubie auctori improbabilem. neque ἂν θέλῃς quidem caret difficultate, si ipsius spectes scribentis conditionem. Omnis illa vitatur ambiguitas σοι mutato in σου, qua mutatione νῷ servatur, quo aegre hic careas ad consilium praecipientis. Articulus autem τὸ defendi potest illis, quae subtilissime exposuit Kruegerus Synt. gr. p. 93, n. 4.

Denique θηλᾶσαι improbam scioli cuiuspiam manum prodit. quamquam non θηλᾶσαι scriptum in codice suspicor, sed θηλᾶναι. quod qui scripsit, suum duntaxat ingenium Babrio largitus et consilium, mythiambos illos, ne quid erres, pro nutriculis habuit mellifluis, quae quasi mammam praeberent legentibus. Noverat praeterea verbum θηλαίνειν, quod idem esset cum θηλάζειν, unde effinxit θηλᾶναι. Reliqua praestabit Kusterus ad Hesychii θήλαντο. hoc loco sufficiebat dubia illinc repetisse in librarii censuram quippe hominis depravantis. Fuit ille autem ex eorum numero, quorum stilus non abhorreret ab hoc infinitivi usu, qualis placuit Gabriae sive Ignatio insulsissimo tetrastichorum torneutae, velut f. 15 [ed. Venet.]

ὅσον γὰρ ἂν βλάψειας, εὑρήσω τάχα
πρὸς θυσίαν σὴν εἰς θεοὺς οἶνον βλύσαι.

Nihil opus fuit igitur Boissonadi artificio, ut ederet *θηλάσσαι*, cum praesertim ne constet quidem, quid codicis illius auctores de ultima choliambi sede cognitum perceptumque habuerint. pertinet ergo huc, quod F A Wolfius praecepit ad Hesiodi Theog. 196: 'editoris esse, auctorum texta emendare, non glossarum fraudes corrigendo celare'.

Nimium ab apographi scriptura recedit Dubneri commentum *κῶλ' ἀφηδύνας* fingentis, iam eam ob causam minus utile, quia eodem fere redit, quo nostri editores conspirant propius ab elementorum similitudine coniicientes *θηλύνας*, quod merito in textum recepit Lachmannus. Hanc igitur prooemii partem hoc modo interpretamur: 'Iam ut singula quaeque in memoriam induxeris meam, singuli cuiusque favum effingam mellifluum ingenio tuo subigendum, duris acrium iamborum colis mitigatis subiecta materie fabulari'. Fortasse aliquantulum haec interpretatio confirmabitur in altera huius scriptionis parte, ubi de ipso Babrii consilio quaeretur.

Prooemium alterum

mendosum

Μῦθος μέν, ὦ παῖ βασιλέως Ἀλεξάνδρου
Σύρων παλαιῶν ἐστιν εὕρεμ' ἀνθρώπων,
οἳ πρίν ποτ' ἦσαν ἐπὶ Νίνου τε καὶ Βήλου.
Πρῶτος δὲ πᾶσιν εἶπε παισὶν Ἑλλήνων
Αἴσωπος ὁ σοφὸς· εἶπε καὶ Λίβυς, τινὸς
λόγου Λιβύσσης. Ἀλλ' ἐγὼ νέῃ μούσῃ
δίδωμι, καθαρῷ χρυσέῳ χαλινώσας
τὸν μυθίαμβον, ὥςπερ ἵππον ὁπλίτην.
Ὑπ' ἐμοῦ δὲ πρώτου τῆς θύρης ἀνοιχθείσης,
εἰσῆλθον ἄλλοι, καὶ σοφωτέρας μούσης
γρίφοις ὁμοίας ἐκφέρουσι ποιήσεις,
μαθόντες οὐδὲν πλεῖον ἢ με γινώσκειν.
Ἐγὼ δὲ λουκῇ μυθιάζομαι ῥήσει,
καὶ τῶν ἰάμβων τοὺς ὀδόντας σου θήγω.
Ἀλλ' εὖ πυρώσας, εὖ δὲ κέντρα πρηΰνας,
ἐκ δευτέρου σοι τήνδε βίβλον ἀείδω.

emendatum

Μῦθος μέν, ὦ παῖ βασιλέως Ἀλεξάνδρου,
Σύρων παλαιῶν ἐστιν εὕρεμ' ἀνθρώπων,
οἳ πρίν ποτ' ἦσαν ἐπὶ Νίνου τε καὶ Βήλου.
πρῶτος δ' ἐπᾶσεν εἶτα παισὶν Ἑλλή νων
Αἴσωπος ὁ σοφός· εἶπε καὶ Λίβυς ψιλούς
λόγους Λιβύσσης· ἀλλ' ἐγὼ νέῃ μούσῃ
δίδωμι καρχάρῳ λύκῳ χαλινώσας *
τὸν μυθίαμβον ὥςπερ ἵππον ὁπλίτην.
ὑπ' ἐμοῦ δὲ πρώτου τῆς θύρης ἀνοιχθείσης
εἰσῆλθον ἄλλοι καὶ σοφωτέρας μούσης
γρίφοις ὁμοίας ἐκφέρουσι ποιήσεις,
μαθόντες οὐδὲν πλεῖον ἡμὲ γινώσκειν.
ἐγὼ δὲ λευκῇ μυθιάζομαι ῥήσει,
καὶ τῶν ἰάμβων τοὺς ὀδόντας οὐ θήγω.
ἀλλ' εὖ πυρώσας, εὖ δὲ κέντρα πρηΰνας
ἐκ δευτέρου σοι τήνδε βίβλον ἀείδω.

* Ad legem metricam: *λύκῳ δίδωμι καρχάρῳ χαλινώσας.*

Vs. 2 *παλαιῶν*] *παλαιόν* L. Vs. 4 *πᾶσιν*] *πάντων* B *φασιν* Sch *ἐπᾶσεν* c.

Quod a Lachmanno receptum est *φασιν*, durius hoc loco dictum videtur. aegre enim per interstitem hanc collocationem verbum illud suscipit *εἶπε* significatione cognatum. id certe cavendum est, ne voluisse Babrius videatur tanquam dubi-

tanter ponere Aesopum apud Graecos auctorem fabularum, quae in genere essent apologorum, ea enim res vulgo constabat, neque omnino eum spectat, qui primus in Graecia usus sit apologis, quod si fecisset, aut Hesiodi aut aliorum uti debuit exemplo, sed eum praedicat, qui primus solis nudisque apologis rectum, hoc est, prudentem vitae usum docere instituerit. is autem communi omnium consensu fuit Aesopus, quare non tam apte potuit ille dicere *φασιν*, quam *ἐπᾷσεν*, in quo si quis de augmenti apud Babrium usu ambigat, eum iubet securum esse Knochius[1]) p. 108. 117, quantumvis reclamante Boissonado p. 72. 252. 255. Iam qui *ἐπᾴδουσι μύθους*, suavissime demulcent animos audientium, hoc nomine diversi ab illis, qui simpliciter recitant ieiuna vel exilia aliorum inventa. qui verbi usus ne a pedestri quidem oratione alienus est. est enim *ᾄδειν* suaviter narrare, enarrando demulcere apud Lucianum in Herodoto c. 1: *ἀγωνιστὴν Ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν ᾄδων τὰς ἱστορίας καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας.* Non dubium est autem, quin hoc loco praecipuam illam laudem Phrygio fabulatori Babrius conciliatum iverit. cui vero *ἐπᾷσεν* probatum fuerit, is facere non poterit, quin pro *εἶπε* legat *εἶτα*, quod hic quidem abesse vix potest. Id agitur enim, ut incrementa apologorum per temporum intervalla paucissimis quidem verbis, (nam utrumque prooemium sententiarum brevitate insigne est), sed perspicue tamen signata exponantur. Primi, ait, homines Syri auctores exstiterunt mythorum, sed primus deinde apud Graecos Aesopus auxit id genus illorumque ad mores excoluit.

Vs. 5 *λίβυς, τινὸς*] *Λιβυστῖνος* D. *λιβυστίνοις* Sch. *Λίβυς θινὸς* Br. *Λίβυς ψιλοὺς* c.

Ut *ψιλοὺς* scriberem, duae me causae permoverunt, primum ut *Λίβυς* servaretur, deinde ut qui sequitur, *μυθίαμβος ὥςπερ ἵππος ὁπλίτης* orationis figuram haberet excusabilem. Atque *Λίβυς* quidem ut muniatur, argumentum suadet, quod memoriae prodidit Theon Aelius sophista Progymn. c. 3: *καλοῦνται δὲ [μῦθοι] Αἰσώπειοι καὶ Λιβυστικοὶ ἢ Συβαριτικοί τε καὶ Φρύγιοι καὶ Κιλίκιοι καὶ Καρικοὶ καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Κύπριοι. τούτων δὲ πάντων μία ἐστὶ διαφορὰ τὸ προςκείμενον αὐτῶν ἑκάστου ἴδιον γένος, οἷον· Αἴσωπος εἶπεν ἢ Λίβυς ἀνὴρ ἢ Συβαρίτης ἢ Κυπρία γυνὴ καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν ἄλλων.* quae post *οἷον* relata sunt, habenda videntur pro verbis conceptis, ut non recte diceretur sermone vulgari *εἶπε Λιβυστῖνος*, sed *εἶπε Λίβυς ἀνὴρ* sive *Λίβυς*. Possunt cum his conciliari non solum quae Hesychius scripsit v. *Λιβυκοὶ λόγοι*, sed etiam quod Theon deinceps retulit *Κιβυσσὸν ἐκ Λιβύης* auctorem fabularum, quae essent Libyci coloris. Sed in Hesychii verbis mendum est. scriptum enim legitur: *Λιβυκοὶ λόγοι· Χαμαιλέων φησί, Λίβυν τὸν εὑρεῖν τους λόγους τούτους.* iam vero *τὸν* cum manifestum teneat indicium corruptionis, alii coniectarunt *τινά*, alii *τὸν εὑρόντα.* atqui credibilius videtur scriptum fuisse ab Hesychio:

---

1) Babrii fabulae et fabularum fragmenta ed. Knochius. 1835.

Χαμαιλέων φησί, Λίβυν πρῶτον εὑρεῖν τοὺς λόγους τούτους. nam prior syllaba postea aliquo casu evanuisse putanda est. itaque *Λίβυς* communi usu vocatur auctor fabularum Libysticum. cui rei non repugnat ille *Κιβυσσὸς ἐκ Λιβύης*. *Κιβυσσὸς* enim *κυρίως*, *Λίβυς* autem *ἐθνικῶς* dici consuerat.

Consulendum deinde aiebam *τῷ μυθιάμβῳ ὥσπερ ἵππῳ ὁπλίτῃ*, ne in hoc genere insolentiori usus figura Babrius videatur. Potest sane haec dicendi figura ad illam referri rationem, qua currum dici poetis Naekius docuit ad Choerilum p. 169: sed praestat ex ipsa argumentorum conditione aliquam repetere commendationem. Iam primum *ψιλὸς λόγος* est oratio pedestris, proinde *ψιλοὶ λόγοι* sermones pedestres, quibus videri potest Babrius significasse apologos pedestri oratione conceptos qui opponerentur fabulis metro inclusis, quales a se efformatos gloriatur. Neque vero in sola dicendi forma discrimen illud cernitur, sed potest *τὸ ψιλὸν* etiam designandae argumento inservire. quemadmodum enim *οἱ ψιλοὶ (γυμνοί, γυμνῆτες, γυμνῆται)*, qui iidem *ἄνοπλοι* dicuntur Herodoto IX 63, et genere sunt viliores et viliora sequuntur negotia, ita *ψιλοὶ λόγοι* tanquam *ἄνοπλοι* causam agunt levioris momenti. Dicti autem videri possunt *ψιλοὶ λόγοι* apologi illi propterea, quod in argumentis versarentur solam voluptatem spectantibus, quibus aut pueri aut mulierculae delectarentur. His ergo quasi leviter militantibus in omni vitae usu sive *ἀνόπλοις* opponitur *μυθίαμβος ὥσπερ ἵππος ὁπλίτης*, qui ad evincendas graviores vitae rationes contendat. merito autem id negotium huic praecipue militantium generi (*τῷ στρατιωτικῷ γένει*) datum esse non inficiabitur, quicunque meminerit, quantum dignitatis obtinuerit *ὁ ἱππικός*. Confer, si tanti videtur, Wachsmuthi H. A. I p. 388. II p. 297.

Vs. 6 *λόγου Λιβύσσης*] *γόνῳ* s. *γόνοις* D. *λόχῳ* [poetice 'de populo'] B. *λόγους λιβυσσῶν* M *λόγους Κιβυσσός* H Sch. *λόγους Κιβύσσης* As. *λόγους Λιβύσσης* c.

Syri antiquitus *μῦθον* invenerant, quae Babrii erat opinio, quo genere apparuerit ingenium et consuetudo orientalium. Aesopus deinde apologos accinebat iuventuti Graecorum, quod tamen noli ita dictum putare a Babrio, quasi mera puerorum ludicra tribuerit Aesopo, quum ille potius sensu dixisse existimandus sit, quo pueris res gestas enarramus scribimusque viris demum intelligendas, ac, si fieri possit, aut imitandas aut refugiendas. A genuino fonte illo deflexerat genus levidense, cui operam darent nutriculae hoc unum sectantes consilium, ut tempus suaviter tereretur, cuius notae fuisse videntur, quae *Λίβυς Λιβύσσαις* s. *Λιβύσσης* ludebat. Non constat enim fides illorum, quae refert Isidorus Hispalensis I 39: 'Sunt autem fabulae aut Aesopicae aut Libysticae. Aesopicae sunt, cum animalia muta inter se sermocinasse finguntur, vel quae animam non habent, ut urbes, montes, petrae, flumina. Libysticae autem, dum hominum cum bestiis aut bestiarum cum hominibus fingitur vocis esse commercium'. Sophistarum hae sunt captationes. Ceterum haud inconsulto *Λίβυσσαι* videntur positae iuxta *παῖδας Ἑλλήνων* ad genera apologo-

rum distinguenda, quae inexplorata reliquit Theon dicens *τὸ προςκείμενον αὐτῶν ἑκάστου ἴδιον γένος*. A reliquis ergo omnibus *μυθίαμβος* Babrianus discriminatur tanquam relator quidam causae gravioris aliquando virorum studia excitaturae.

Vs. 7 *δίδωμι, καθαρῷ χρυσέῳ*] *χρυσίῳ* B. *φαλάρῳ χρυσέῳ* D. *ᾄδω κεκρυφάλῳ χρυσέῳ* L. *δίδωμι καρχάρῳ λύκῳ* c.

Doctum scitumque fateare, quod scriptum a Lachmanno est, sed paullo longius abest a vulgatae lectionis similitudine praetereaque ornatum infert cum hoc loco vix conciliandum. Non nego sane ad poeticam paene in his laudem surgere iambographum, sed idem tamen mythiambis praefatur certis naturam eorum signis expositurus, quae suadebant rationes, ut scriberetur *δίδωμι καρχάρῳ λύκῳ*. Videntur autem verba illa hoc modo abisse in depravationem: minus perspicue cum exaratum fuisset *καρχαρωι*, librarius aliquis scriptum legebat *καθαρωι*. quod quid sit cum alter quidam dubitaret, auri splendorem commentus est. Neque vero incognita poetis erant aurea lupata, velut Martial. 1, 105, 4: 'mordebant aurea quod lupata cervi', quorum facile meminisse poterat homo dubitator. ad postremum idem accidit, quod prioris prooemii versu 12 exposuimus, ut vocabula genuina cederent interpretamento, unde *καθαρῷ χρυσέῳ*, quod exhibet apographum. De *λύκῳ* autem dubium esse non potest. Hesychius: *λύκος — καὶ τὸ ἐν τοῖς χαλινοῖς σιδήριον*. Plutarch. S. Q. 2, 8: *ἵππους λυκοσπάδας οἱ μὲν ἀπὸ τῶν χαλινῶν τῶν λύκων ἔφασαν ὀνομάσθαι διὰ τὸ θυμοειδὲς καὶ δυσκάθεκτον οὕτω σωφρονουμένους —*. neque *κάρχαρον* abludit, quod idem significare cum *τραχὺ* vel *ὀξὺ* discimus ex Hesychii *κάρκαροι* et *κάρχαροι*. simile est, quod legitur apud Oppian. de pisc. 1: *καὶ ἔνδοθι κάρχαρον ἕρκος*. Est autem figura illa ad Babrii mentem aptissima, utpote comparantis *τὸν μυθίαμβον* cum *ἵππῳ ὁπλίτῃ*, qui per se quidem *ἴαμβον* promittit, quem proprie vocamus, quare addendum ab illo fuit, quo mitigaretur figura, quod non aptius fere potuit fieri, quam frenis lupatis. his enim acrior coercetur equus et animosior, quominus irruat iusto ferocius. signatur autem *καρχάρῳ λύκῳ* materia fabularis, ducta a coercendo seu mitigando similitudine. nam ea quidem re imprimis cautum ille voluit, ne evaderent carmina Archilochica sive Hipponactea, quorum proprium fuit *τὸ ἰαμβίζειν*. denique his verbis apprime respondent *τὰ κέντρα*, quae profitetur a se auctor mitigata. Vs. 12 *ἤ με*] *ἡμὲ* L. Vs. 13 *λουκῇ*] *λευκῇ* B. Vs. 14. *σου*] *οὐ* D.

Transeo ad alteram partem, qua utriusque prooemii argumenta sic exponere institueram, ut appareret inde, quid consilii secutus esse Babrius videretur in condendo mythiamborum genere.

Quicunque antiquitus commenti sunt de rerum primordiis, duplicem potissimum in prisca generis humani conditione definienda inierant rationem, per initia quidem dissociabilem, sed in ipso fine ut videtur congruam: aut enim rudes primum homines et incuria silvestri non multum a ferarum asperitate dissimiles memora-

bant, quibus non is quo postea uti coeperunt victus fuerit, sed qui sero demum sperarint de sulcis alimoniam, aut ita fingebant exordium rerum et ipsius humanae originis, ut aurea primum saecula fuisse indeque natura per metalla viliora degenerans ferro saecula postrema foedasse crederetur. Cfr. Macrob. Som. Sc. 2, 10. Sed varia fuit ac diversa apud veteres et de numero illarum aetatum et de natura singularum opinio. Quam Hesiodus exposuit OD 108—209, ea numerum complectitur quinarium, a quo numero discrepat Ovidius, cui quatuor placuerunt Met. 1, 89—150, Aratus, cuius sunt tres Phaen. 100, Virgilius Georg. 1, 125 coll. Aen. 8, 314 et Tibullus 1, 3, 35, quibus duae sufficiebant. Hesiodeae autem computationis, quam conflatam e pluribus coniicias, auctoritas plurima fuit. hanc Babrius tam religiose secutus est, ut ipsa adeo verba illius pressisse videatur.

Iam orta generis humani depravatione illa [Ovid. Met. 1, 128]

Protinus irrumpit venae peioris in aevum
omne nefas. fugere pudor verumque fidesque,
in quorum subiere locum fraudesque dolique
insidiaeque et vis et amor sceleratus habendi.

His insigne vitiis ac notabile esse saeculum ferreum communis invaluerat opinio, ipsa humana indole testante commenta poetarum. hae improbae artes erant illae, quarum atrocitates deinceps per tempora non solum ferro sed etiam auro foedata aut arcere a se aut profligare aut inflectere vel mitigare aut denique aequo animo sustinere cogerentur, si qui non ad inferendas sed ad ferendas iniurias nati viderentur. depravatus ille rerum humanarum status tanquam fons exstitit et iniuriarum et malorum inde nascentium, ex quo fonte suscipiendis vitae consiliis aut modum repetere aut quasi quaedam pretia sibi quisque statuere coeperunt, hinc ut aliis nocendo sibi consulerent iniuriosi, hinc ut se suasque res ab iniuriis tuerentur fortunatis vadati. quid multa? ferreo saeculo vis coepit et nequitia excitare ingenia et acuere tam in fraudes quam in tutandi ac defendendi pericula. quorum aut res essent angustiores aut fortuna durior, illi videlicet usu experiri coeperunt, quod non fuit fere nisi fabulonibus concessum fateri [Phaedr. 1, 6]

Contra potentes nemo est munitus satis.
si vero accessit consiliator maleficus,
vis et nequitia quidquid oppugnant, ruit.

Istud muniendi negotium ubi primum non potuit humana oratione transigi nisi cum periculo praesentissimo, bruta animantia in patrocinium vocata sunt, quae prima videtur ac vera fuisse origo apologorum, eamque secutus est Babrius. Non magnopere mihi probatur Iuliani opinio, qui (Or. VII) primam ponit fabulam fuisse ex-

cogitatam *ταῖς τῶν παιδίων ψυχαῖς*, qua nutrices oblectarent parvulos, exinde inventum apologum in usus virorum: *τοῦ δὲ τοιούτου [τοῦ μύθου] προβαίνοντος καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῦντος εἵλκυσαν ἐντεῦθεν οἱ ποιηταὶ τὸν αἶνον, ὃς τοῦ μύθου διαφέρει τῷ μὴ πρὸς παῖδας, ἀλλὰ πρὸς ἄνδρας πεποιῆσθαι καὶ μὴ ψυχαγωγίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ παραίνεσιν ἔχειν τινά· βούλεται γὰρ ἐπικρυπτόμενος παραινεῖν τε καὶ διδάσκειν, ὅτου ὁ λέγων τὸ φανερῶς εἰπεῖν εὐλαβῆται τὴν παρὰ τῶν ἀκουόντων ὑφορώμενος ἀπέχθειαν*. quippe tempore prior fuit sui cuiusque tuendi cura quam puerilis institutionis. sed postrema verba ad nostram causam faciunt.[1])

Est autem fabula res ratione gesta a personatis sive brutis animantibus sive rebus inanimis, qua re cogitata dicentis animique sensa aperiantur audientibus interposita aliena opera, unde apparet, Hesychii interpretationem, cui *μῦθος* est etiam *λόγος εἰκάζων τὴν ἀλήθειαν*, sic demum veram esse, si cogitatis illis animique sensis verum contineatur. Tribuitur autem internunciis illis oratio humana, ut aut periculum minuatur dicentis aut rei perspicuitas augeatur sive etiam voluptas audientis. Pro hac igitur consiliorum diversitate diversae sunt causae, quibus impelli queas ad inveniendos apologos. aut enim consilium subest simpliciter docentis vel persuadentis [Liv. 2, 32] aut delectantis aut utrumque molientis aut denique castigantis sive reprehendentis. unde tria nascuntur genera: didacticum, poeticum, reprehensorium. Quae consilia cum et carmine et prosa oratione persequi possis, consentaneum est, ut ipso genere apologos aeque ad poetas atque ad pedestris orationis scriptores pertinere statuas. praeter ipsos ergo proprie qui vocantur fabulones, apologorum auctores exstiterint necesse est tum poetae tum omnis generis scriptores pedestres. quocirca multifarie damnosa evasit solertia eorum, qui nimii fuerunt in communibus apologorum auctoribus investigandis. cuius rei testimonio multorum instar esse possunt qui de Archilochi fabulis copiose disseruerunt. Ea enim cum sit natura apologorum, ut iidem ad rem quidem verbis expositam similes, ipso tamen consilio esse possint diversi vimque habere diversam, facile fieri potest, ut quemadmodum positi in imitatione propriam vim quandam assumunt a veri auctoris invento, ita per ementitam auctoritatem eius, qui utitur, sententiam aut pervertant aut corrumpant. Exemplo rem illustrabo. Fabula apud Babrium 32 de mustela est. 'Mustela virum adamarat insigni auctum pulchritudine. cupientem Venus mutari sinit in feminam. captus deinde venustate uxorem ille ducere transformatam instituit.

1) Etiam minus probabilis est Huschkii explicatio, qui de fabulis Archilochi disserens 'vere, ait, mihi videor adfirmare, origines fabulae ab antiquissimi saeculi opinione repetendas esse, quum loqui animalia et rationis aliquem habere usum facile crederent homines inter bestias bestiarum more passim vagantes. Quod quum animadverteret nescio quis ceteris ingenio pollentior, qui prodesse docendo vellet, usus hac credulitate fecit fabulae fundamenta'.

Iam vero epulis dum accumbunt, praeterlabente musculo, sponsa stratis relictis fugientem persequitur. Amor ridens abiit'. Haec res simpliciter narrata nihil aliud quam docet: varium mulieris ingenium non emendari ascita venustate. Sed eiusdem fabulae vim immutavit Iulianus epist. 59. Dionysio enim sycophantae postquam vitae ante actae crimina ignaviae exprobravit, ita pergit: *τὸν μῦθον ἀκήκοας· 'γαλῆ ποτ' ἀνδρὸς εὐπρεποῦς ἐρασθεῖσα'. τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ βιβλίου μάνθανε.* Ita vero ipse locus efficit, eadem fabula ut animum legentis mordeat. hic auctor ipse alienum inventum voluit significatum effecitque, quod qui figurate loquuntur. Contra vero qui cum Huschkio [fab. Archil. p. 244] Babrium fecerit ab Archilocho mutuantem vulpeculae ingenium, frustra erit: 'quaecunque fabula vulpeculam ita repraesentat, ut desideretur *τὸ κερδαλέον* et *ποικίλον* ab Archilocho ei tributum, ea vel spuria est vel interpolata'. Nempe Archilochia vulpecula tantum differt a Babriana, quantum Babrii ingenium ab Archilocho distat. Diligentissima igitur cautio est adhibenda in apologis a principe aliquo inventore derivandis. eaedem enim causae cum eundem fere habeant effectum, consequens est, ut eadem res gesta personati generis temporibus diversis a diversis hominibus aut simili aut diverso consilio inveniri potuerit. iniquissime autem negaveris fieri potuisse, ut eiusdem apologi complures exstiterint auctores, ut neque narrandi opportunitate neque usu literarum opus fuerit ad propagandum in aliorum cognitionem. Nullum fuit omnino tempus, quo universum genus humanum solis constiterit hominibus bardis, quorum non patuerint ingenia vel notationi naturae vel necessitati, efficacissimae artium magistrae. Similis videtur Strabonis opinio fuisse, qui I p. 18 scripsit: — *καὶ πρῶτον ὅτι τοὺς μύθους ἀνεδέξαντο οὐχ οἱ ποιηταὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ πόλεις πολὺ πρότερον καὶ οἱ νομοθέται τοῦ χρησίμου χάριν.* eodem illa redit occasio, qua celebratissima Menenii Agrippae fabula inventa est a Livio commemorata.

Quod tamen cum addubitasse videantur sophistae, quorum haud raro pluris intererat novisse, quis dixerit, quam quid dictum sit, rectae apologorum cognitioni, quam quidem auctam illos voluisse patet ut plurimum, plus nocuerunt quam profuerunt. Melius certe rei consuluissent, si non tam communem aliquem fabularum auctorem quaesivissent, quam singuli cuiusque generis cum argumenta tum consilia rationesque exposuissent. sed maluerunt illi partim in ambiguis acquiescere, partim abire in absurda. ambiguum est enim, quod Theon sophista, quocum alii fere consentiunt, loco supra commemorato [Prooem. II, 5] retulit. omisit enim, id quod praecipuum fuit, amplius docere, *τὸ προσκείμενον ἑκάστου ἴδιον γένος* in quibus tandem rebus positum fuerit. sed plane absurdum est, quod Hermogenes commentus est Prisciano interprete: 'Nominantur autem ab inventoribus fabularum aliae Aesopiae, aliae Cypriae, aliae Libycae, aliae Sybariticae. omnes autem communiter Aesopiae dicuntur, quoniam in conventibus frequenter solebat Aesopus

fabulis uti'. Imo vero, communiter dici Aesopiae consueverant non quia Aesopus frequenter uti fabulis solitus esset in conventibus, quod ipsum insigne hariolandi documentum est, sed quia vulgus sophistarum omnes promiscue apologos Aesopo tribuere quam suum cuiusque generis auctorem investigare et consilia exemplis demonstrare satius putaverunt. Cautius egit Quintilianus V 11, 9: 'Illae quoque fabulae quae etiamsi originem ab Aesopo acceperunt, nam videtur earum primus auctor Hesiodus, nomine tamen Aesopi maxime celebrantur'. quocum fere consentit Théon Prog. c. 3, p. 29. ceterum confer, si res tanti est, Isidorum Hisp. 1, 39. Vossii Inst. or. 2, 15, 2.

Aesopi fabulas comparantem cum iis rebus, quas partim Vitae auctores,[1]) partim alii scriptores ad ipsum referunt, recta ratio docebit, Phrygium fabulatorem illum ex eorum fuisse hominum censu, quibus prudentia cum honore etiam fructum sapientiae largitur. Constat enim Aesopum in sapientum numero censeri iam apud antiquos solitum et non solum ab Herodoto aliisque rerum scriptoribus, sed ipsis adeo viris in philosophia principibus Platone et Aristotele non obscure hoc nomine laudatum fuisse. Quam tamen rem cave simpliciter dictam accipias. aliter enim sapiunt homines ingenui et liberales, aliter servitia iique, qui potentiorum dominationi arbitrioque obnoxii aut sunt aut esse sibi videntur. A genuina sapientia, cuius pars praecipua in invicto veritatis studio posita est, discerni debet imitatrix illa, quae non tam recte quam circumspecte agendo vires assumit, civilis ista comptiorque providentia, qua utimur, cum aut salvas aut fortunatas res nostras cupimus, denique ambigua illa servilis ingenii sapientia, quam merito dixeris prodigiosam, si vulgarem eius proventum ad masculam virtutem exegeris. hanc ambiguam sapientiam homo Phrygius non mediocriter calluisse existimandus est.

Non defuerunt, qui Aesopum eundem fuisse cum Locmano opinarentur [cf. De Furiae Proleg. ad Aesopum p. XII], in qua opinione per se satis inepta illud inesse verum videri potest, quod utrumque prae ceteris insignem reddidit. Ferunt autem Locmanum interrogatum a quodam, quo pacto ex humili conditione ad laetiorem fortunae statum pervenerit, eo respondisse, quod didicisset vera dicere et ea tacere, quae sibi prodesse non possent. Pulchre cum his conveniunt, quae Aesopus suasisse Soloni dicitur, cum una essent apud Croesum regem Lydorum. Solon enim in longiorem ingressus orationem apud regem illum cum ea uteretur dicendi libertate, quae non multum abesse a periculo videretur, Aesopus, ut homo prudens, qui satis diu scilicet vixisset inter aulicos homines cognitosque haberet mores illorum neque ignoraret veritatis insolentiam, decere admonebat

1) Praeter Planudeam dico illas, quas edidit Westermannus Brunsvigae 1845.

cum regibus agere *ὡς ἥκιστα ἢ ὡς ἥδιστα.* cui tum Solon, ut vir sapiens, auctori tam scito respondisse fertur: versandum utique esse cum regibus *ὡς ἥκιστα ἢ ὡς ἄριστα.*[1]) quo praecepto ac responso, a regibus si causam ad communem vitae usum et consuetudinem transtuleris, luculenter apparet, in qua re unum et gravissimum omnis *ἠθοποιίας* momentum positum sit. Solon enim ubique obtemperandum recto veritatis studio, non facto rerum hominumque discrimine, Aesopus vero cum regibus quidem quam suavissime, cum reliquis autem hominibus promiscue agendum censuit. nam erat idem ob insigne quoddam ingenii acumen ad reprehendendum deridendumque proclivis, unde apud Plutarchum [Conv. S. 7] *ἐλεγκτικὸς* vocatur, cui studio scitissima apologorum argumenta debentur. derisorem celebratissimum illud *Αἰσώπου γελοῖον* testatur, quod passim detorsum est *εἰς τὸ παιδαριῶδες*, unde aut imperiti aut maligni scurrilitatem ei affinxerunt, quibus tamen non annumerandus est Lucianus huius generis iudex argutissimus, qui V. H. 2, 18 Aristippo et Epicuro Aesopum adiunxit risus auctorem: *τούτῳ δὲ ὅσα καὶ γελωτοποιῷ χρῶνται.* est ibi enim ad partes eius, qui 'amara lento temperet risu', quo sensu *τὸ Αἰσώπου γελοῖον* ubique pensitandum est. Ceterum bene cordatus ille fuit,[2]) sed pro vitae statu suae cautus idem ac providus, qui praestare intellexisset apologis et facete deridendo vel emendare improborum mores vel reprehendere, quam 'fortiter irascendo' ac frustra offendendo incurrere in odium invidiamque adversariorum.[3]) Haec animo complexus Aesopum habebis, qualem artifices effinxerunt apud Philostratum Imag. 3: *φοιτῶσιν οἱ Μῦθοι παρὰ τὸν Αἴσωπον ἀγαπῶντες αὐτόν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μύθου καὶ Ἡσιόδῳ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην, ἀλλ' Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται καὶ λόγου ἕνεκα. πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει καὶ ὕβριν ἐλαύνει καὶ ἀπάτην καὶ ταῦτα λέων τις αὐτῷ ὑποκρίνεται καὶ ἀλώπηξ καὶ ἵππος νὴ Δία, καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος. ὑφ' ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον φοιτῶτιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. ὁ δὲ οἶμαί τινα ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ τῆς γῆς ἑστῶτες τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος, ὅτι αἱ τῶν μύθων φροντίδες ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. σοφίζει δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν μύθων σώματα. θηρία γὰρ συμβάλλουσα ἀνθρώποις περιίστησι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα. κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ*

---

1) Plutarch. Sol. 28.

2) Vit. ed. West. p. 58: *σφόδρα εὐγενὴς γενόμενος τοῖς τρόποις.* qui p. 7 *φαῦλόν τε καὶ δεινὸν πρὸς κακουργίαν* voluerunt, derisorem pro homine nefario habuerunt.

3) In qua re excusatorem nactus est Iulianum (Or. VII): *ᾧ γὰρ ὁ νόμος οὐ μετεδίδου παρρησίας, τούτῳ προςῆκον ἦν τὰς συμβολὰς καὶ πεποικιλμένας ἡδονῇ καὶ χάριτι παραφέρειν.*

γέγραπται· χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥςπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ.

Ex hoc ingenio quod proposuimus et quod auctor imaginis illius tribuisse Aesopo videtur, definiendum est, quod Babrius Aesopum *σοφὸν* nominavit, hoc est scitum prudentiae auctorem. ex eodem ingenio fabulae Aesopiae eum duxerunt colorem, quo pertinent ad genus reprehensorium. Sunt autem omnino reprehendendi rationes duae ipso genere inter se diversae, altera modesti ac prudentis, altera immoderati et parum consulti. harum rationum alteram dici convenit musicam sive venustam, alteram vero rusticam sive inelegantem. quarum quae Musis utitur auspicibus, eam secutus est Hesiodus, cuius se discipulum profitetur Aesopus,[1]) altera, quae Satyrorum imitatur procacitatem, Archilochus et Hipponax inclaruerunt praestantissimi iambographorum,[2]) inter quos primum locum tenuit Archilochus teste Quintiliano X, 1, 59: 'ex tribus receptis Aristarchi iudicio scriptoribus iamborum ad *ἕξιν* maxime pertinebit unus Archilochus. summa in hoc vis elocutionis, cum validae tum breves vibrantesque sententiae, plurimum sanguinis atque nervorum, adeo ut videatur quibusdam quod quoquam minor est, materiae esse non ingenii vitium'. Neque vero in sola materia id positum est, quod hanc iambicam poesin, quae musicae opponitur, genere secundariam dici convenit,[3]) sed etiam in tractandi ratione. In distinguendis autem his generibus ut habeas quo firmiter insistas, locus repetendus est ex Aristotele, ubi docuit philosophus, 'natam esse poeticam ex imitandi studio, ipsius autem imitationis causam exstitisse discendi seu cognoscendi studium universo hominum generi innatum ipsamque illam cognitionem per se esse iucundissimam non solum philosophis, sed etiam ceteris hominibus, quamquam his pro otii et consuetudinis diversitate aliam aliis iucundiorem. imitantium genera esse duo, alterum in laudando, alterum in reprehendendo occupatum. ad genus laudatorium pertinere ingenio excelsiores gravioresque, ad genus reprehensorium humiliores vilioresque. alteri generum illorum subiectam esse materiam pulchre et honeste factorum, alteri prave turpiterque factorum. ex altero genere

---

1) Plutarch. Conv. S. 14: *ἀλλ' Ἡσιόδου μὲν ἐμοὶ δοκεῖ δικαιότερον Αἴσωπος αὐτὸν ἀποφαίνειν μαθητὴν ἢ Ἐπιμενίδης· τούτῳ γὰρ ἀρχὴν τῆς καλῆς ταύτης καὶ ποικίλης καὶ πολυγλώσσου σοφίας ὁ πρὸς τὴν ἀηδόνα λόγος τοῦ ἱέρακος παρέσχηκεν.*

2) Tzetzes in proleg. ad Lycophronem: *ἀριπρεπεῖς δὲ ἰαμβογράφοι τρεῖς· Ἀνάνιος, Ἀρχίλοχος, Ἱππῶναξ.*

3) Cfr. Naekius ad Choeril. p. 195 et Hartungius in eo libro, qui inscriptus est: 'Lehren der Alten über die Dichtkunst' p. 70.

ortam esse primum epicam poesin et deinde tragicam, ex altero primum iambicam ac deinde comicam'.[1])

Hinc apparet, iambicae poeseos materiam, cuius esse vitium Quintilianus censuerat, si quoquam Archilochus minor sit, ad res pertinere prave turpiterque factas, quas quidem duplici posse ratione reprehendi diximus, aut musica aut iambica. Musicam viam praeivit Hesiodus OD 274, quo loco fratrem ad iustitiam colendam hortatur, sumpto a nativa hominis indole argumento:

Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῇσι
καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων·
ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς
ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς·
ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
γίγνεται. εἰ γάρ τίς κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν
γιγνώσκων, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·
ὃς δέ κε μαρτυρίῃσι ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας
ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀασθῇ,
τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται,
ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.

Ea lege ferini quoque hominum mores quasi arte quadam musica demulcendi putantur, si hoc pacto sint abituri. Videtur id sensisse Proclus, cum verba illa *ἐν δὲ δίκην βλάψας* his voluit illustrata: *κάλλιστα τὸ φιλόσοφον ἦθος, οἷόν ἐστιν, εἶπε διὰ τούτων ὁ Πλούταρχος δηλοῦσθαι. τὸν μὲν Ἀρχίλοχον καὶ Ἱππώνακτα βλασφημίας συγγράψαι κατὰ τῶν λυπησάντων — ἀλλὰ τὸν ὄντως μουσικὸν Ἡσίοδον μηδὲν τοιοῦτο παθεῖν.*[2]) Hinc est, quod in praecipuo semper honore fuit poeta Ascraeus apud omnes, qui suaviloquentiae laudem quaererent, cum de Archilocho licet et ipso poeta per omnem antiquitatem celebratissimo in diversissima abierint iudicia pro suo quisque ingenio et vitae consilio. alii enim prorsus damnandum, alii etiam Homero praeferendum existimarunt. Iam quo magis fiat perspicuum, quid fuerit illud, quo compulsus videatur Babrius ad iambicam illam poesin mate-

1) Poet. IV, 7: *διεσπάσθη δὲ κατὰ τὰ οἰκεῖα ἤθη ἡ ποίησις· οἱ μὲν γὰρ σεμνότεροι τὰς καλὰς ἐμιμοῦντο πράξεις καὶ τὰς τῶν τοιούτων, οἱ δὲ εὐτελέστεροι τὰς τῶν φαύλων, πρῶτον ψόγους ποιοῦντες, ὥσπερ ἕτεροι ὕμνους καὶ ἐγκώμια.*

2) Ne solus in hac parte Hesiodus videatur relictus, accedat Schol. Aphthon. p. 18: *ὅθεν καὶ πολλοὺς ὁρῶμεν πρὸς ἔπαινον δεξιούς, οὐ μὴν καὶ πρὸς ψόγον, ὡς Ὅμηρον καὶ Πίνδαρον. ἑτέρους τοὐναντίον, ὡς τὸν Ἀρχίλοχον.*

ria fabulari mitigandam, ex magua de Archilocho testimoniorum multitudine pauca quaedam proponam, in quo, quantum fieri poterit, ipsis testantium verbis utar, quo certior constet fides dictorum. Est autem de Archilocho, qui unus propemodum totius generis iambici indolem praestat, copiosius exponendum, quam de Hipponacte, qui non est nisi eius metri causa attingendus, quo usus est Babrius.

Archilochum a duriore fuisse fortuna profectum ad carmina pangenda, concepta animo acerbitate quadam et amaritudine ideoque a grata Anacreontis facilitate abhorruisse, auctor est Iulianus Misopogonem his verbis exorsus: *Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ πολλὰ ἐποιήθη μέλη σεμνὰ καὶ χαρίεντα. τρυφᾶν γὰρ ἔλαχεν ἐκ Μουσῶν. Ἀλκαίῳ δ' οὐκέτι οὐδ' Ἀρχιλόχῳ τῷ Παρίῳ τὴν μοῦσαν ἔδωκεν ὁ θεὸς εἰς εὐφροσύνας καὶ ἡδονὰς τρέψαι· μοχθεῖν γὰρ ἄλλοτε ἄλλως ἀναγκαζόμενοι τῇ μουσικῇ πρὸς τοῦτο ἐχρῶντο κουφότερα ποιοῦντες αὐτοῖς, ὅσα ὁ δαίμων ἐδίδου, τῇ εἰς τοὺς ἀδικοῦντας λοιδορίᾳ.* Non caret aliqua malignitatis suspicione imperatoria haec notatio, quae nolit fere nisi in leniendo iniuriarum dolore positum videri insectandi et conviciandi studium, cum tamen vel sola possit indignatio factorum turpitudine excitata versum facere. est autem haec notandi ratio una ex iis artibus, quibus abutuntur, qui in iustorum inopia argumentorum invictas probationes adhibita vulgi opinione in malam partem proclivi amoliri cupiunt. itaque cum ob hanc tum ob alias causas imperatorias aliquanto severius in Parium poetam animadvertit. in illo enim fragmento, quod dubitatur orationibus sit an epistolis accensendum, post verba [p. 529 ed. Pet.] *ἐπεὶ δὲ τὸν ἱερατικὸν βίον εἶναι χρὴ τοῦ πολιτικοῦ σεμνότερον, ἀκτέον ἐπὶ τοῦτον καὶ διδακτέον,* quae verba satis aperte docent ipsius consilium, his igitur aliisque nonnullis expositis p. 549 haec edixit: *ἐξελατέα τοίνυν ἐστὶν ἡμῖν πάντα τὰ ἐπαχθῆ σκώμματα, πᾶσα δὲ ἀσελγὴς ὁμιλία. καὶ ὅπως εἰδέναι ἔχῃς ὃ βούλομαι φράζειν, ἱερώνυμός τις μήτε Ἀρχίλοχον ἀναγιγνωσκέτω μήτε Ἱππώνακτα μήτε ἄλλον τινὰ τῶν ταῦτα γραφόντων.* Hoc edictum est vere imperatorium, cui multi obtemperarunt de Archilocho iudicantes.

Sed operae pretium est cognoscere, contra haec quid unus de ipso *ἱερωνύμων* genere, auctor non spernendus, statuerit. Dio enim Chrysostomus [Or. Tars. pr. p. 386 D] non dubitavit ita laudare iambographum, ut Archilochi nervos ab illo Homericae venustati praelatos appareat. *Καὶ μὴν ὅσῳ τὸ λοιδορεῖν καὶ τὴν ἀβελτερίαν τὴν ἑκάστου καὶ τὴν πονηρίαν ποιεῖν κρεῖττόν ἐστι τοῦ χαρίζεσθαι διὰ λόγων καὶ τοῖς ἐγκωμίοις θρύπτειν τοὺς ἀκούοντας, οὐχ ἥκιστα ἐκεῖθεν εἴσεσθε. δύο γὰρ ποιητῶν γεγονότων ἐξ ἅπαντος τοῦ αἰῶνος, οἷς οὐδένα τῶν ἄλλων ξυμβαλεῖν ἄξιον, Ὁμήρου τε καὶ Ἀρχιλόχου· τούτων Ὅμηρος μὲν σχεδὸν πάντα ἐνεκωμίασε καὶ φυτὰ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ὅπλα καὶ ἵππους. καὶ οὐδὲν ἐσθ' ὅτου μνησθεὶς χωρὶς ἐπαίνου τε καὶ τιμῆς, ὡς ἂν εἴποι τις, παρῆλθεν. ἓν γοῦν μόνον ἐξ ἁπάντων ἐβλασφήμησε, Θερσίτην, καὶ τοῦτον λιγὺν εἶναι φησὶν ἀγορητήν. Ἀρχίλοχος δ' ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ἥκετο ψέγειν ὁρῶν, οἶμαι, τούτου μᾶλλον δεομένους τοὺς ἀνθρώπους — ὥσθ' ὅλως λοιδορεῖν ἱκανὸς καὶ καθά-*

πτεσθαι καὶ φανερὰ λόγῳ ποιεῖν τὰ ἁμαρτήματα δῆλον ὅτι κρείττων ἐστὶ καὶ προκέκριται τῶν ἐπαινούντων. Quem igitur damnaverat Iulianus, eundem Chrysostomus ipso Homero fuisse praestantiorem iudicavit, ut qui compertum habuerit, plus valere ad mores emendandos censuram graviorem et castigationem, quam auditu suaviores rerum hominumque laudationes. Ad elevandam hanc iudiciorum diversitatem tertius acciundus testis est Lucianus, homo si quis alius in hac re fide dignus, qui totum, qualis fuit, Archilochum paucis verbis repraesentavit, in Pseudologista sic allocutus Timarchum: τὸ δὲ τοῦ Ἀρχιλόχου ἐκεῖνο ἤδη σοι λέγω ὅτι τέττιγα τοῦ πτεροῦ συνείληφας,[1]) εἴπερ τινὰ ποιητὴν ἰάμβων ἀκούεις Ἀρχίλοχον Πάριον τὸ γένος, ἄνδρα κομιδῇ ἐλεύθερον καὶ παρρησίᾳ συνόντα μηδὲν ὀκνοῦντα, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα λυπήσειν ἔμελλε τοὺς περιπετεῖς ἐσομένους τῇ χολῇ τῶν ἰάμβων αὐτοῦ.

Propter libertatem illam quam ipse confitetur his verbis: ἓν δ' ἐπίσταμαι μέγα, τὸν κακῶς τι δρῶντα δεινοῖς ἀνταμείβεσθαι, non solum cum Hipponacte poetis, qui vehementiores ingenio acrioresque essent, pro exemplo fuit,[2]) sed etiam in consciorum proverbium abiit.[3]) Hanc iambographi indolem comparanti cum placida et mansueta Hesiodi mente OD 209:

ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.
νίκης τε στέρεται πρός τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχει·

non obscurum erit, unde viri vere musici laudem invenerit Hesiodus et ob quam causam Archilochus non solum proverbio illo male notante mulcatus, sed praeterea etiam, ne nihil intentatum sit, in adulterii et ignaviae criminationem proiectus fuerit. Sed admodum ego vereor, ne, qua lege Aesopo corporis deformitatem et scurrilitatem et maledicentiam affinxerunt, eadem lege Archilocho illarum rerum, quas Aelianus 10, 13 memoriae prodidit, maculas asperserint aut improbi calumniatores aut homines dira credulitate tumentes, aut denique censores nimia morositate notabiles, qualis exortus est Heraclitus, qui Homerum pariter atque Archilochum a certaminis loco fuste arcendos censuit. Eius haud dissimiles evaserunt iudices Lacedaemonii carmina Archilochi e sua civitate eiicienda rati, 'quod eorum parum verecundam ac pudicam lectionem arbitrarentur', teste Valerio Maximo VII c. 3. Atque intempestivum illud verecundiae pudicitiaeque studium effecit, ut fragmenta tantummodo Archilochi ad nos pervenerint diversissimis scriptorum consiliis servata.

1) Ipse explicat: εἰκάζων ἑαυτὸν τῷ τέττιγι ὁ Ἀρχίλοχος, φύσει μὲν λάλῳ ὄντι καὶ ἄνευ τινὸς ἀνάγκης, ὁπόταν δὲ καὶ τοῦ πτεροῦ ληφθῇ, γεγωνότερον βοῶντι.

2) Sext. Emp. c. M. 1. p. 282: οἱ δὲ ὀργίλοι Ἱππώνακτα καὶ Ἀρχίλοχον ἀλείπτας ἔχουσι τῆς περὶ αὐτοὺς κακίας.

3) Eustath. I. III p. 1684: ἦν γὰρ [Ἀρχίλοχος] ὁ ἀνὴρ δεινὸς ὑβρίζειν. ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν οὕτω σκώπτειν εὐφυῶν· τὸν Ἀρχίλοχον πεπάτηκας, ὡς εἴ τις εἴποι σκόρπιον ἢ κακὴν ἄκανθαν.

Hipponax, quem loci Hesiodei interpres alterum constituerat in parte non musicorum, si quid est, quod proprium sibi vindicet, illud est, quod ingenium magis etiam quam reliqui iambographi acerbum violentumque prodidit, cui violentiae respondet oratio plenior aculeorum[1]) et metrum satirico generi aptius, cui de auctore nomen inditum est Hipponacteum. non potest enim quidquam excogitari ad sensum legentis quasi distorquendum lacerandumve accommodatius, quam antispasticus ille versuum exitus continuo ordine recurrens, in quo singulorum cola extrema non obscure clamat ὁ Ἱππῶναξ. Hoc usus metro est Babrius, qui, si consulto eum egisse statuas, vel maxime illa re videri potest indicare voluisse, in reprehensorio se genere versatum esse, quod genus Aesopi apologis mitigandum sibi sumpsisset. Diximus quidem, Aesopi fabulas et ipsas vergere ad genus reprehensorium, sed iidem observavimus, posse omnis apologi in imitatione positi vim immutari pro eorum, qui eodem utuntur, aut ingenii aut consilii diversitate, quo fieri potest, ut apologus a satirico homine inventus, ubi mitiori coepit ingenio servire, tanquam mansuetiorem aliquam naturam assumpsisse videatur.

Ventum eo est, ut, quae hactenus a nobis singulatim disputata enarrataque sunt, in unum cogenda videantur, unde perspicienti partes illas easque in unum quasi finem directas cum duobus prooemiis supra expositis comparanti eluceat, Babrio, quod paucis verbis comprehendimus, id fuisse consilium in auspicanda poesi mythiambica, ut iambicae acerbitatem mitigaret adhibita materie apologorum, ne non musica illa videretur.

Progenuerat depravata hominum natura poesin reprehensoriam, quae mature videtur discrevisse in genus musicum et iambicum, in quo brevitatis causa liceat dicamus satiram musicam et satiram iambicam. Musica relicta erat et concessa poetis philosophis, iambica autem, secretis sillorum sugillationibus, mancipata fuit iambographis. musica ut erat tanquam in ditione urbanitatis, ita impar visa est eius atrocitati, qui non 'culturae patientem praebeat aurem', iambica cum in recto incessendi studio non declinaret acerbitatem, in invidiam incidit et odium laesorum indeque gliscentem infamiam, non cessante periculo, quemadmodum exemplum docuit Archilochi et Hipponactis. Tanquam in medio positus obtinuerat apologus, utrique paratus generi, ab utroque ducturus colorem. Sunt autem blandimenta quaedam apologorum et quasi lenocinia, quae imperitiores in ludicra puerilia detorserunt, quorum hoc loco nulla est ratio, doctiores partim ad temperanda varia poeseos genera, partim ad causas suasorias adhibuerunt, alii rarius, alii toto genere. Rariorem fecerunt usum, quos laudat Iulianus [Or. VII]: Homerus, Hesio-

1) Eustath. ad Od. XI p. 1684: ὅτι δὲ σκωπτόλης τὰ πρῶτα ὁ ἴαμβος, δηλοῖ καὶ ὁ πικρὸς Ἱππῶναξ. Cfr. Welcker in Hipp. fr. p. 4.

dus, Archilochus,[1]) Plato, Thucydides, quorum agmen claudit Aesopus, cui '*πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται*'. Babrius vero ingenii Hesiodei admirator ab eiusdem discipulo Phryge pergit ad Parium castigatorem, atque ex Aesopi *μύθῳ* et Archilochi *ἰάμβῳ* condit *μυθίαμβον*, quem instruit Hipponactis *χωλιάμβῳ*.

ἀλλ' ἐγὼ νέῃ μούσῃ
λύκῳ δίδωμι καρχάρῳ χαλινώσας
τὸν μυθίαμβον ὥςπερ ἵππον ὁπλίτην.

Testimonio est, quod ab aurea aetate, qua omnis aberat iniuria, deorum intercedente cum hominibus familiaritate ac praesente consuetudine, terraque, quae ad victum cultumque essent necessaria, sponte subministrante, exorsus per gradus depravationum contendit ad ea tempora, quibus aptum fuit homini musico dicere, ex Aesopi mythis

μελισταγές σου νῷ τὸ κηρίον θήσω
πικρῶν ἰάμβων σκληρὰ κῶλα θηλύνας

in quibus *πικροὶ ἴαμβοι* iambicae poeseos acerbitatem et *σκληρὰ κῶλα* rigidum Hipponactis metrum indicant.

Testimonio sunt verba:

ἐγὼ δὲ λευκῇ μυθιάζομαι ῥήσει
καὶ τῶν ἰάμβων τοὺς ὀδόντας οὐ θήγω,
ἀλλ' εὖ πυρώσας, εὖ δὲ κέντρα πρηΰνας
ἐκ δευτέρου σοι τήνδε βίβλον ἀείδω.

Testimonio est ipsa apologorum natura et ratio, qualem in Aesopico genere demonstravimus. Non meditatus est Babrius illas fabellas, quae ipsi 'priscorum hominum Syrorum inventum'[2]) dicuntur, non Libycas, quae in nutricum essent oblectamentis, sed Aesopi apologos, qui iuventuti Graecorum commendabiles viderentur viris olim profuturi. Huius non omnes quidem mythos singulos, quod fieri non potuit, sed totum genus aggressus est Babrius in usum *μουσικῆς ἠθοποιίας*, cuius speciem formamque acceperat ab Hesiodo. Proinde varios mythorum usus recte exegeris ad hanc pro auctorum diversitate positam rationem: Hesiodus docendo leniter quasi reflectit, si quid illatum sit iniuriae, Aesopus ridendo eludit prava hominum consilia, Archilochus et Hipponax graviter irascendo insectantur 'omne nefas': [*ἓν δ' ἐπίσταμαι μέγα, τὸν κακῶς τι δρῶντα δεινοῖς ἀνταμείβεσθαι*], Babrius novellam gravioris disciplinae musam auget mythiambo ab utraque parte temperato.

---

1) P. 388: *ἡδύσματα ταῦτα [τῶν μύθων] παρὰ τῆς ποιητικῆς Μούσης ἐδρέψατο καὶ παρέθηκέ γε αὐτὸς τούτου χάριν, ὅπως μὴ σιλλογράφος τις, ἀλλὰ ποιητὴς νομισθείη.*

2) Nini tempora et Beli ob eam videtur causam posuisse, quam perhibuit Macrobius Som. Sc. 2, 10: 'supra Ninum — nihil praeclarum in libros relatum est'.

Pro duplici illa consilii ratione, qua mythum auctor conciliatum ibat cum iambo, propositum habuerit necesse est, ut mythiambus utriusque generis partibus iis responderet, quae in utroque praecipuae iudicantur. Continentur autem praecipuae virtutes illae cum argumenti simplicitate, quam brevitas pariat cum perspicuitate, tum sermonis elegantia, quae sit immunis ab ornatu poetico.

Itane vero factum, quaeris, a Babrio, ut factum sumpserim? Nescio, sed credo, quia sic rei convenientissimum reor. Non nego, fieri potuisse, ut Babrius in eorum fuerit numero, qui Aesopi fabulas aut in vilibus puerorum ludicris mulierumve oblectationibus ponerent aut in exercitationibus metricis, sed maxima pars mythiamborum ingenium prodit a levioribus istis negotiis alienum. quamquam harum fabularum, quae Babrio tribuuntur, ea est conditio, ut fides non possit per omnia certo constare. non desunt enim inter illas, quae nec legi respondeant supra constitutae, neque aut Babrio aut ullo omnino bonae notae scriptore dignae videantur. Huius generis est f. 34. ‘Sacris Cerealibus, tauro deae immolato, mensas circumstat turba rustica carnibus instructas. unus puerorum, qui intemperantius degustaverat, ‘pingui tentus omaso’ domum repetit conflictatus intestinorum torminibus. ibi tum matrem amplexus: hei mihi, inquit, quid de me futurum est? misellus ego disperii. viscera enim omnia nituntur exitum. Cui mater: bono sis animo. missa fac ista, neu tu parcito. nam taurina sunt, non tua, quae vomiturus es. Si quis, bonis orphani consumptis, postmodum illa laborat rependere, adversus illum abuti possis hac fabula.’ Ad haec Menas: ‘*Βαλεβρίας* paraît avoir souffert de la part de son mouvais tuteur. Autrement il ne devait pas retreindre l’idéé de la fable dans cette seule circonstance que son affabulation désigné’. Hermannus versus illos epimythios delendos censet ob causam metricam, sed per argumenti tractationem tota fabula cum affabulatione digna est, quae deleatur. aut enim rem commendat improbissimam aut gripho est simillima. Videtur ergo cum aliis compluribus profecta esse aut ab aliquo Babrii imitatore aut a librario, qui Babrianos mythiambos *κατὰ στοιχεῖον* in unum corpus conserere singulasque fabulas epimythiis tum prosis tum choliambicis augere instituerat. Ipse autem testatur Babrius, vulgatis a se primo mythiambis continuo exortos esse imitatores, qui novum genus illud occuparent:

ὑπ’ ἐμοῦ δὲ πρώτου τῆς θύρας ἀνοιχθείσης
εἰσῆλθον ἄλλοι καὶ σοφωτέρας μούσης
γρίφοις ὁμοίας ἐκφέρουσι ποιήσεις,
μαθόντες οὐδὲν πλεῖον ἢμὲ γινώσκειν.

Drogan.